

فون و وفور پشه های آنوفلینه و کولیسینه شهرستان گناباد در سال 1387

حامد رمضانی اول ریایی¹ - احمد رئیسی² - فاطمه نیکپور³ - محمد مطلبی⁴ - لیلا فرجی⁵

چکیده

زمینه و هدف: پشه ها مهمترین ناقلین بیماری در جهان محسوب می شوند که بیماری های مهمی را به انسان منتقل می کنند. امروزه حاشیه نشینی شهرها و استقرار در مسکن غیر استاندارد افزایش یافته که این خود تغییرات اکولوژیکی و دستکاری های طبیعت را به همراه داشته است. رخداد این دگرگونی ها شرایط را برای رشد و تکثیر ناقلین بیماری زا مهیا کرده است. این مطالعه به منظور آشنایی با اکولوژی و بیولوژی پشه های شهرستان گناباد طراحی گردیده تا بتوان در مواقع خطر در کوتاه ترین زمان به مبارزه با آنها اقدام کرد.

روش تحقیق: این پژوهش یک مطالعه توصیفی است که در 4 منطقه روستایی درب صوفه، کورشک، شهاب و سنجک انجام شد. جهت صید پشه ها از فروردین تا شهریور ماه 1387 به مدت هر 15 روز این کار صورت می گرفت که جهت نمونه برداری لارو و پوپ پشه ها از روش ملاقه زنی و جهت صید بالغ پشه ها از روش صید دستی و تله نورانی استفاده شد که این صید از اماکن و پناه گاه های اطراف محیط های لاروی صورت گرفت. نمونه های صید شده جهت تعیین گونه به آزمایشگاه منتقل و با استفاده از استریومیکروسکوپ و میکروسکوپ بر اساس کلید تشخیص پشه های ایران تعیین هویت می شدند.

یافته ها: در مجموع 230 نمونه پشه (170 عدد لارو و 60 عدد بالغ) با سه روش ملاقه زنی، صید دستی و تله نورانی صید گردید که سه گونه *Anopheles superpictus*، *Culiseta longiareolata* و *Culex pipiens* شناسایی شد که وفور آنها به ترتیب آنوفل سوپرپیکتوس 10 عدد لارو (4/34 درصد)، کولیستا لانجی آریولاتا 160 عدد لارو و 50 عدد بالغ (91/32 درصد) و کولکس پی پینس 10 عدد بالغ (4/34 درصد) بود و حداکثر فعالیت آنها بین خرداد تا تیر ماه معین گردید.

نتیجه گیری: با توجه به گونه های به دست آمده و اینکه این پشه ها از ناقلین مهم مالاریا و بیماری های ویروسی محسوب می شوند آموزش مردم در این مناطق در خصوص بیماری های ناقل زاد لازم می باشد.

کلید واژه ها: پشه؛ فون؛ کولیسیده؛ گناباد؛ وفور

افق دانش؛ فصلنامه ی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گناباد (دوره ی 16؛ شماره ی 2؛ تابستان سال 1389)

پذیرش: 1389/5/26

اصلاح نهایی: 1389/4/22

دریافت: 1388/3/15

1- نویسنده ی مسئول: کارشناس ارشد حشره شناسی پزشکی و مبارزه با ناقلین، دانشگاه علوم پزشکی گناباد

آدرس: گناباد - خیابان شهدا - بعد از دادگستری - معاونت امور بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی گناباد

تلفن: 0533-7250620 نمابر: 0533-7250512 پست الکترونیکی: hamedramazany@yahoo.com

2- عضو هیأت علمی، مرکز مدیریت بیماریها، رئیس اداره کنترل مالاریا، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

3- کارشناس ارشد حشره شناسی پزشکی و مبارزه با ناقلین، مرکز مدیریت بیماریها، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

4- عضو هیأت علمی، گروه بهداشت عمومی، دانشکده ی بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی گناباد

5- کارشناس بهداشت عمومی، مرکز مدیریت بیماریها، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی